

Soạn bài Thao tác lập luận bình luận - Ngữ văn lớp 11

Câu 1. Có người cho rằng bình luận chẳng qua chỉ là sự kết hợp của hai kiểu lập luận giải thích và chứng minh. Nhận xét ấy đúng hay không đúng? Vì sao?

Trả lời:

Bình luận không phải là giải thích, không phải chứng minh và cũng không phải là giải thích và chứng minh cộng lại. Sự khác nhau là ở mục đích.

+ Mục đích của giải thích là giúp người nghe (người đọc) hiểu nhận định được nêu, còn mục đích của chứng minh là giúp họ tin rằng nhận định ấy là có căn cứ trong sự thật (hay lẽ phải).

+ Sự giải thích, do đó, phải hướng về những người còn chưa rõ, chưa tin. Trong khi ấy, mục đích cuối cùng của bình luận lại là giúp người nghe (người đọc) đánh giá hiện tượng (vấn đề) được chính xác, toàn diện, công bằng và bàn luận cùng họ về những ý nghĩa sâu rộng có thể rút ra từ hiện tượng (vấn đề) đó, bằng những ý kiến chặt chẽ, sắc sảo và mới mẻ của riêng mình.

+ Xét về bản chất, lập luận bình luận là để dành cho những người đã biết, đã có ý kiến về một hiện tượng (vấn đề) nào đó, nhưng ý kiến của họ còn khác với ý kiến của người bình luận.

=> Vì thế, yêu cầu cao nhất của hoạt động bình luận không phải là dễ hiểu (đó là yêu cầu của giải thích), hay có nhiều dẫn chứng phong phú, đáng tin cậy (đó là yêu cầu của chứng minh). Trôi chảy, hấp dẫn, giàu nhiệt tình thuyết phục, giàu tính đấu tranh cho quan điểm, ý kiến đúng đắn, đó mới là những phẩm chất thích hợp với văn bình luận.

Câu 2. Đoạn trích (trang 73 SGK Ngữ văn 11 tập 2) có sử dụng thao tác bình luận không? Căn cứ vào đâu để anh (chị) có thể kết luận là có (hoặc không)?

Trả lời:

Đoạn trích của Võ Thị Hảo về vấn đề giao thông có sử dụng kiểu lập luận bình luận. Điều này thể hiện rõ ở:

- Chủ đề lập luận: Vấn đề giao thông và tai nạn giao thông ở nước ta.

- Mục đích thuyết phục (mục đích lập luận): hướng đến đề xuất "chúng ta cần một chương trình truyền thông hiệu quả hơn để "những lưỡi hái tử thần" không còn nghênh ngang trên đường phố!".

- Các lập luận được triển khai chặt chẽ, có hệ thống và giàu sức thuyết phục:

+ Bài viết mở đầu bằng hai dẫn chứng tiêu biểu, gây ấn tượng mạnh đối với người đọc.

Soạn bài Thao tác lập luận bình luận - Ngữ văn lớp 11

- + Tiếp đến là những phân tích, bình luận rất xác đáng về "thần chết" trong lĩnh vực giao thông.
- + Lập luận thêm thuyết phục bởi những số liệu thống kê mà tác giả đã dẫn ra.
- + Đề xuất của tác giả.

Câu 3. Sau khi đọc và suy nghĩ kỹ về đoạn trích *Xin lập khoa luật*, anh (chị) thấy mình có thể bình luận gì thêm về vai trò của pháp luật và việc giáo dục pháp luật trong xã hội?

Trả lời:

Bài "*Xin lập khoa luật*" chúng ta còn có thể bình luận thêm:

- Nêu vai trò của pháp luật đối với xã hội ta hiện nay.
- + Làm cho mọi người hiểu được pháp luật và làm theo pháp luật
- + Để xây dựng xã hội thực sự văn minh, công bằng
- Làm thế nào để có luật nghiêm và làm tốt việc giáo dục pháp luật trong xã hội
- + Đặt ra luật pháp và hoàn chỉnh bộ luật. Luật pháp phải xuất phát từ hiện thực và nguyện vọng của nhân dân
- + Mọi người phải có ý thức sống và làm theo pháp luật. Đặc biệt nêu cao tinh thần gương mẫu của mọi người, mọi ngành, mọi tổ chức trong việc chấp hành pháp luật.